

بر سر مزار خودم فاتحه می خوانم

محسن فلاح، جانباز و آزاده‌ای که یعنی‌ها ۴۲بار حکم اعدام او را صادر کردند

۲۲

باید از من پنداری به منِ واقعی پرش کرد

پرسش از معنای زندگی در گفت‌وگو با عماد افروغ، جامعه‌شناس

۲۲

گمنامی، ویژگی شهدای اطلاعات و عملیات است

گفت‌وگو با فاطمه تقی‌زاده، نویسنده کتاب «همیشه‌سرباز»

۲۴

همیشه‌سرباز فرهنگ

موزه هنرهای معاصر سال ۱۳۵۷ در تئاتر کار اجزای «حوض روغنی»

گزارش همشهری از ماجرای آسیب دیدن اثر معروف موزه هنرهای معاصر

می‌افتی تو حوض روغنی!

اگر اهل موزه رفتن باشید، احتمالاً شاهد این صحنه بوده‌اید که راهنمایان موزه به بازدیدکنندگان تذکر می‌دهند که از دست زدن به اشیای موزه یا حتی عکاسی از برخی از آنها خودداری کنند. با اینکه ممکن است بازدیدکنندگان گاه آنچنان که بپادوشاید در قید و بند رعایت پروتکل‌های حفاظت و نگهداری از اشیای موزه‌های نباشند، اما از مسئولان و دست‌اندرکاران هر موزه‌ای انتظار می‌رود برای حفاظت از آثاری که در اختیار دارند هم تدابیر لازم را بیندیشند و هم جدید داشته باشند. روز گذشته، ویدئویی در فضای مجازی منتشر شد که نشان از سهل‌انگاری مسئولان موزه هنرهای معاصر تهران در نگهداری از اثر «حوض روغنی» یا «ماده و فکر» اثر هنرمند ژاپنی، نوربوکی هاراگوچی، داشت. ماجرا به اجرای پرفورمنس «گر به جاده ابریشم» در گشایش نمایشگاه «پنج گنج» بازمی‌گردد. در بخشی از اجرای این گروه، یاسر خاسب – سرپرست گروه تئاتر «بدن دیوانه» –

تعجب هنر مند ژاپنی

قدیم حوض روغنی به سال ۱۳۵۶باز می‌گردد و تنها اثری است که در همه نمایشگاه‌های موزه هنرهای معاصر از روز افتتاحش تا امروز حضور داشته است. طول این حوض ۶متر و ۴۰سانتی‌متر و عرض آن ۴متر و ۲۰سانتی‌متر است و از تمام حوض‌های روغنی ساخته‌شده به‌دست هاراگوچی بزرگ‌تر است. این حوض فولادی که شبیه حوض آب به‌نظر می‌رسد و انعکاسی شبیه آینه دارد، ۱۸سانتی‌متر از ارتفاع دارد و با حدود ۵هزار لیتر روغن سوخته پر شده است. هاراگوچی هر سال موح ۱۳۹۶برای ترمیم این اثر به تهران آمد و پس از دیدن آن گفت: «من بیست عدد از این حوض‌های روغن در سر تاسر دنیا ساخته‌ام، اما یا در انبار موزه‌هایشان نگهداری می‌شود یا به مرور تخریب شده‌است و به‌ناچار مجبور به جمع‌آوری آن شده‌اند. در واقع غیراز موزه هنرهای معاصر تهران جایی نیست که این اثر به‌صورت دائمی نگهداری شود و من وقتی آن را دیدم بسیار متعجب شدم.»

مکت

مدیر جدید اداره کل هنرهای نمایشی گفت که هیچ بخشنامه‌ای درباره ممنوعیت طراحی حرکت در تئاتر به او

ابلاغ نشده است. به گزارش همشهری، شائبه حذف طراحی حرکت در تئاتر آنقدر این روزها حاشیه‌ساز شده که مدیر جدید اداره هنرهای نمایشی هم در نخستین حضور رسانه‌ای‌اش به آن پرداخت. پیش از این فرهاد مهندس‌پور، از مدیران سابق تئاتری و کارگردان و نمایشنامه‌نویس در گفت‌وگویی از حذف طراحی حرکت در عرصه نمایش خیر خبر داده بود؛ نکته‌ای که حرف و حدیث‌های زیادی را در فضای مجازی به همراه داشت. از جمله این واکنش‌ها متنی بود که امیر امیری، طراح حرکات موزون در صفحه شخصی‌اش نوشته بود که البته بعداً آن را از صفحه‌اش حذف کرد. حالا اما کاظم نظری که

که با تسمه و بند بر بالای حوض روغن معلق است، به سمت پایین برده می‌شود با سطح روغنی حوض برخورد می‌کند و بخشی از روغن موجود در حوض، در اثر این برخورد، به بیرون می‌ریزد. این مسئله از روز گذشته واکنش‌های متفاوتی را به‌دنبال داشته است.

ابراز تأسف موزه

موزه هنرهای معاصر تهران با ابراز تأسف از واقعه پیش‌آمده بیانیهای صادر کرد و کوشید نگرانی‌ها و انتقاداتی را که بابت تخریب اثر حوض روغن ایجاد شده کنترل کند. در بخشی از این بیانیه آمده: «بر خورد پر فورم به روغن در طرح اصلی ارائه شده به موزه نبوده و در اثر اشتباه ایجاد شده است.» قاعدتاً مسئولان موزه باید تدابیری

می‌اندیشیدند که بر بررسی دقیق جوانب امر از بروز هرگونه خطا و اشتباه جلوگیری کنند. آیا مسئولان موزه پیش‌بینی لازم را کرده بودند که در صورت آسیب دیدن حوض روغنی به

واسطه عملیات محیرالعقولی که بر فراز آن در اجراست، چه مقدار خسارت از گروه پرفورمنس طلب کنند؟ در بخش دیگری از این بیانیه آمده: «طی سال‌های پس از خلق اثر، همواره روغن تخییر شده و به آن اضافه شده است. در سال نود

و شش هم با حضور هنرمند، کل روغن خارج شد و روغن جدید جایگزین شد.» با وجود اینکه این حرف درست است، اما مسئولان موزه پیش‌فکر خود نکرده‌اند با چنین استدلالی به دیگران – مثلاً به بازدیدکنندگان عادی – جواز لطمه زدن سهویی یا عمدی به حوض را می‌دهند. البته بماند که در تمام سال‌هایی که حوض روغن در موزه هست، خبری از لطمه خوردن و آسیب دیدن آن منتشر نشده است. سؤال اصلی این است که آیا موزه ضمانت‌های لازم را برای حفاظت از این اثر ارزشمند که قرار بوده در بده بستان با متن دیگری یعنی پرفورمنس «گر به جاده ابریشم» قرار بگیرد، از گروه پر فورمنس دریافت کرده است؟

اعتراض انجمن هنر مندان مجسمه‌ساز ایران
اهالی هنرهای تجسمی هم نتوانستند به این حادثه بی‌اعتنا باشند و انجمن هنر مندان مجسمه‌ساز ایران هم در بیانیهای به این مسئولان واکنش نشان داد. این انجمن موضع خود را در آئند به این صورت اعلام کرد: یک. هر چند در باینیه و توضیحات موزه به اجرای آثار تعاملی با آثار هنری اشاره شده، اما تعرض به حریم و خدشه به اصل اثر به هیچ عنوان قابل توجیه نیست و مسئولیت سهل‌انگاری در برنامه‌ریزی و انتخاب اثر با مسئولان بر گزار ی است؛ دو. گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران، جزو سرمایه ملی است؛ حفاظت از آثار و رعایت اصول حرفه‌ای حفاظت کمترین کاری است که مدیران موزه ملزم به رعایت آن هستند؛ سه. انتخاب موزه هنرهای معاصر تهران و اجرای آثار تعاملی در محل موزه با گنجینه منحصر به فرد آن نیاز به پروسه مطالعاتی و تحقیقاتی و حساسیت‌های حرفه‌ای دارد.

تکذیب شایعه حذف طراحی حرکت در تئاتر

مدیر جدید اداره کل هنرهای نمایشی می‌گوید فقط هر آنچه مغایر شرع باشد، ممنوع است

او تأکید کرد که در جست‌وجوی سازوکاری برای سر و سامان دادن به تئاتر حرفه‌ای است و در این راستا می‌کوشد هنرمندانی را که از تئاتر دور مانده‌اند، دعوت به کار کند و از این راه، زمینه را برای ایجاد عدالت فرهنگی در حوزه تئاتر خویش باشد. نظری توجه به تئاتر استان‌ها را خواهد کرد تا بودجه تئاتر فقط به قشر خاصی محدود نشود. او البته خاطر نشان کرد که گروه‌های نمایشی فقط به‌بودجه اداره کل تکیه نکنند بلکه خود نیز به‌دنبال اقتصاد کار خویش باشند. نظری توجه به تئاتر استان‌ها را یکی از مهم‌ترین اهداف خود بر شمرد و در عین حال تأکید کرد که برای اجرایی‌شدن این برنامه قرار نیست اداره کل هنرهای نمایشی بودجه بدهد بلکه از طریق بخش استانی این اداره با ادارات ارشاد استان‌ها، شهرداری‌ها، استانداری‌ها و... رایزنی خواهد کرد تا آنان نیز در تامین

نشده است. همواره تلاش کرده‌ام ارتباط خوبی با هنرمندان دیگر رشته‌ها داشته باشم و به‌صورت میان رشته‌ای فعالیت کنم. این اجرا هم در راستای همین موضوع است و داشتن ارتباط مؤثر با هنرمندان دیگر رشته‌ها در سراسر جهان برایم ارزشمند است.» البته بیشتر می‌شود. او در گفت‌وگو با ایسنا درباره برخوردش با حوض روغن گفت: «بر اثر یک اتفاق، لحظه‌ای پیش از پایان اجرا، مشکلی در بخش فنی پیش آمد و سبب شد آونگی که داشتم، کمی شل شود و بخشی از صورت و دستم با روغن حوض تماس پیدا کرد ولی مشکلی ایجاد نشد. خاسب به سمت حوض پایین برده می‌شود و روانشناسی واکنش او بعد از برخورد با روغن هم این شائبه را ایجاد می‌کند که آمادگی لازم برای این اتفاق را داشته است. نباید هوش و جسارت خاسب را برای بهره‌بردن از این موقعیت به‌منظور جلب توجه به خودش و تئاتر فیزیکال که همیشه دغدغه آن را دارد دست‌کم گرفت.

می‌دهم که هیچ آسیبی به حوض روغن زده

بودجه و تولید آثار نمایشی استان‌های خود مشارکت داشته باشند. مدیر اداره کل هنرهای نمایشی در پاسخ به پرسشی درباره ممنوعیت طراحی حرکت که در چند وقت اخیر در فضای مجازی و توسط بعضی از طراحان حرکت مطرح شده است، توضیح داد: تا الان هیچ بخشنامه‌ای در این‌باره ندیده‌ام و کسی درباره این موضوع صحبتی نکرده است و باید پیگیری کنم. وی ادامه داد: باید دید طراحی حرکت به چه معناست. با دوستانی که سیاستگذار فرهنگی هستند، صحبت کنم ولی تاکنون از هیچ نهادی که البته نهاد بالادستی ما معاونت هنری است، در این‌باره صحبتی مطرح نشده‌است اما به هر حال ما چارچوب خودمان را داریم و اجازه تخطی از آن را نمی‌دهیم. ضمن اینکه تاکنون از حرکات موزونی که در راستای فرهنگ‌مان بوده، حمایت کرده‌ایم و آثار نمایشی متعددی در حوزه تئاتر دفاع مقدس، نمایش‌های ملی ایرانی و... با بهره‌گیری از حرکات موزون نمایشی اجرا شده‌اند. طبیعتاً هیچ سیاستگذار فرهنگی جلوی حرکات موزونی را که در این‌ها و قومیت‌های ما ریشه داشته باشد، نخواهد گرفت مگر اینکه با شرع ما مغایرت داشته باشد.

جین کمپبون تاریخ‌ساز شد

جین کمپبون بسا بردن جایزه گیلسد کارگردانان آمریکا تاریخ‌ساز شد. این دومین سال متوالی است که یک زن برنده این جایزه می‌شود. جین کمپبون همچنین سومین زنی است که در تاریخ جوایز گیلسد کارگردانان آمریکا شده می‌شود. به گزارش ورائتی، جین کمپبون این جایزه را به‌خاطر ساخت فیلم «قدرت سگ» که خود اختصاص داد. او پیش تر در سال ۱۹۹۳به‌خاطر ساخت فیلم «بیانو» نیز برنده جایزه گیلسد کارگردانان آمریکا شده بود. این جایزه تا حد زیادی امیدهای جین کمپبون برای کسب جایزه اسکار در رشته بهترین کارگردانی را افزایش داده است. جین کمپبون ۶۰سفر می‌رسید ولی همین هم حدود ۲میلیون و ۷۰۰هزار تومان فروش برای گیشه به ارمغان آورده بود. با افزایش بهای بلیت سینماها از این به بعد فروش ریالی بیشتر با تماشای کمتر به‌دست می‌آید. بلیت سینما ارزان تر است ولی نکته این جاست که سینما نان شب نیست که نشود از آن گذشت. ۱۴هزار تماشایگر برای فیلم برگزیده جشنواره، آن هم در ۳روز اول اکرانش، رقمی نیست. درباره تعداد تماشاگران دیگر فیلم‌های روی پرده هم بهتر است فعلاً کمی صبر کنیم تا ترکیب نوروزی کامل شود و هم به تعطیلات برسیم. قاعدتاً کسی انتظار معجزه از مثلاً گل به‌خودی ندارد. «مرد بازنده» در راه است و «روز صفر» و «سگ بند».

■ ■ ■

انیمیشن سال میچل‌ها در برابر ماشین‌ها

«میچل‌ها در برابر ماشین‌ها» برنده جایزه بهترین فیلم انیمیشن در چهل و نهمین دوره جوایز «آنی» شد. این فیلم انیمیشن در ۸رشته برنده جایزه شد. انیمیشن «محرمانه» نیز در بخش انیمیشن‌های تلویزیونی برنده جایزه در ۹رشته از جمله جایزه بهترین سریال تلویزیونی رسانه‌ای از نظر عموم مخاطبان شد. تولیدات انیمیشن کمپانی نتفلیکس نیز از ۳۱جایزه بخش رقابتی این مراسم ۲۰۲۰جایزه را به‌خود اختصاص داد. فیلم کارتون «انکتانو» تولید دیزنی نیز در رشته‌های ششمین، انیمیشن، طرح داستان و موسیقی برنده جایزه شد. «مایا و سسه نفر»، «سرنا» انیمیشن حماسی نتفلیکس به کارگردانی خورخه گومز برنده ششمین بهترین برنامه تلویزیونی – رسانه‌ای کودکان برگزیده شد.

■ ■ ■

محدودیت‌های سینمایی در شائگه‌های

چین به‌ویژه در شهر شائگه‌ای باوجود گسترش محدود موازاد اینتلا به اومیکرون، محدودیت‌های جدیدی را دوباره بر سینماها اعمال کرده‌است. به گزارش ورائتی، باافزایش موارد ابتلا به کرونا در شائگه‌ای تعدادی از سینماهای این شهر تعطیل شدند. محدودیت‌های جدید هم در پارک دیزنی لند، این شهر از روز شنبه به‌مورد تکره است و باید پیگیری کنیم. وی ادامه داد: باید دید طراحی حرکت به چه معناست. با دوستانی که سیاستگذار فرهنگی هستند، صحبت کنم ولی تاکنون از هیچ نهادی که البته نهاد بالادستی ما معاونت هنری است، در این‌باره صحبتی مطرح نشده‌است اما به هر حال ما چارچوب خودمان را داریم و اجازه تخطی از آن را نمی‌دهیم. ضمن اینکه تاکنون از حرکات موزونی که در راستای فرهنگ‌مان بوده، حمایت کرده‌ایم و آثار نمایشی متعددی در حوزه تئاتر دفاع مقدس، نمایش‌های ملی ایرانی و... با بهره‌گیری از حرکات موزون نمایشی اجرا شده‌اند. طبیعتاً هیچ سیاستگذار فرهنگی جلوی حرکات موزونی را که در این‌ها و قومیت‌های ما ریشه داشته باشد، نخواهد گرفت مگر اینکه با شرع ما مغایرت داشته باشد.

یادداشت «سعود بويا روزنامه‌نگار»

گل به خودی

سینما در روزهای آخر سال

ترکیب ناقص اکران نوروزی، ادغام هنر و تجربه در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی و ادامه واکنش‌ها به داریوش مهرجویی- اینها سکانس‌های پایانی سینمای ایران در آخرین روزهای سال ۱۴۰۰ هستند.

۱ از ۷فیلم اکران نوروزی فعلاً فقط ۴فیلم روی پرده آمده‌اند. «گل به خودی»، «قدغن» «موقعیت مهدی» و به تازگی «شادروان» پر فروش‌ترین فیلم اکران نوروزی موقعیت مهدی است که در ۳روز اول اکران ۵۰۰همیلیون تومان فروخته است. فروشی که ۱۴هزار تماشاگر آن را رقم زده‌اند. با بلیت‌های ۴۵هزار تومانی، فیلم‌ها تماشاگر کمتری را جذب می‌کنند آنها که هنوز و همچنان به سینما می‌آیند انگار پول صندلی‌های خالی را هم پرداخت می‌کنند. در سانس ۷شب سینما فرهنگ در روز پنجشنبه تعداد تماشاگران موقعیت مهدی به‌رحمت به ۶نفر می‌رسید ولی همین هم حدود ۲میلیون و ۷۰۰هزار تومان فروش برای گیشه به ارمغان آورده بود. با افزایش بهای بلیت سینماها از این به بعد فروش ریالی بیشتر با تماشای کمتر به‌دست می‌آید. بلیت سینما نسبت به خیلی چیزهای دیگر همچنان ارزان تر است ولی نکته این جاست که سینما نان شب نیست که نشود از آن گذشت. ۱۴هزار تماشاگر برای فیلم برگزیده جشنواره، آن هم در ۳روز اول اکرانش، رقمی نیست. درباره تعداد تماشاگران دیگر فیلم‌های روی پرده هم بهتر است فعلاً کمی صبر کنیم تا ترکیب نوروزی کامل شود و هم به تعطیلات برسیم. قاعدتاً کسی انتظار معجزه از مثلاً گل به‌خودی ندارد. «مرد بازنده» در راه است و «روز صفر» و «سگ بند».

منتظر باشید که فیلم‌ها خیلی زود میلیاردری شوند. با بلیت ۴۵هزار تومانی این اتفاق زودتر از قبل رخ می‌دهد. تماشاگر کمتر، فروش بیشتر. این هم راهکاری است.

۲ هنر و تجربه مهم‌ترین دستاورد سینمایی دولت اول تدبیر و امید بود. گروهی که حجیت‌الله ایوبی رئیس وقت سازمان سینمایی آن را راه‌اندازی کرد؛ گلخانه‌ای بود که تا باقیانش حضور داشت پر رونق به‌نظر می‌رسید ولی با تغییر مدیریت سینما به مرور گل هایش پژمرد. گروهی که قرار بود محلی برای نمایش فیلم‌های متفاوت و هنری باشد (فیلم‌هایی که سینماداران رغبتی برای اکرانشان نداشتند) خیلی زود جولانگاه هر سیاه‌شقی شد که چون راه به اکران عمومی نداشت با برند هنر و تجربه روی پرده می‌آمد. هنر و تجربه از سال‌های پایانی دولت سابق نفس هایش به شماره افتاده بود. سوگولی سازمان سینمایی حالا شده بچه سرراهی. مشخص بود که با تغییر دولت و مدیریت سینما، هنر و تجربه هم از حالت بلاکنلیفی خارج می‌شود. گروهی که البته از مدت‌ها قبل زمزمه ادغامش در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی به گوش رسیده و می‌رسید و سرانجام در روزهای پایانی سال محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی به‌صورت رسمی خبرش را رسانه‌ای کرد. تصمیمی که به‌گفته خزاعی با هدف رشد و توسعه هنر و تجربه‌صورت گرفته ولی منتقدان این تصمیم اعتقاد دارند این کار یعنی پایان گروه هنر و تجربه. گروهی که حالا دیگر زیر مجموعه مرکز گسترش است و باید دید از این پس چگونه فعالیت خواهد کرد. با این اتفاق احتمالاً در ساختار هنر و تجربه هم تجدید نظر خواهد شد. تغییراتی در راه است که چون جزئیاتش مشخص نیست نمی‌شود از الان درباره‌اش قضاوت کرد. در صحبت‌های خزاعی اشاره‌ای به خروج هنر و تجربه از انحصار شده که نکته مهمی است. احتمالاً تغییرات از همین نقطه شروع خواهد شد.

■ ■ ■

محدودیت‌های سینمایی در شائگه‌های

چین به‌ویژه در شهر شائگه‌ای باوجود گسترش محدود موازاد اینتلا به اومیکرون، محدودیت‌های جدیدی را دوباره بر سینماها اعمال کرده‌است. به گزارش ورائتی، باافزایش موارد ابتلا به کرونا در شائگه‌ای تعدادی از سینماهای این شهر تعطیل شدند. محدودیت‌های جدید هم در پارک دیزنی لند، این شهر از روز شنبه به‌مورد تکره است و باید پیگیری کنیم. وی ادامه داد: باید دید طراحی حرکت به چه معناست. با دوستانی که سیاستگذار فرهنگی هستند، صحبت کنم ولی تاکنون از هیچ نهادی که البته نهاد بالادستی ما معاونت هنری است، در این‌باره صحبتی مطرح نشده‌است اما به هر حال ما چارچوب خودمان را داریم و اجازه تخطی از آن را نمی‌دهیم. ضمن اینکه تاکنون از حرکات موزونی که در راستای فرهنگ‌مان بوده، حمایت کرده‌ایم و آثار نمایشی متعددی در حوزه تئاتر دفاع مقدس، نمایش‌های ملی ایرانی و... با بهره‌گیری از حرکات موزون نمایشی اجرا شده‌اند. طبیعتاً هیچ سیاستگذار فرهنگی جلوی حرکات موزونی را که در این‌ها و قومیت‌های ما ریشه داشته باشد، نخواهد گرفت مگر اینکه با شرع ما مغایرت داشته باشد.

۳ هنوز واکنش‌ها به ۲ویدئوی داریوش مهرجویی درباره آخرین فیلمش «لامینور» ادامه دارد. مهرجویی هیچ وقت تا این حد در فضای مجازی موضوع بحث و گفت‌وگو نبوده است. تیتراژ شدن مزایایی دارد و خسارتی. به‌خصوص در فضای مجازی که تقریباً درباره هیچ موضوعی اتفاق نظر وجود ندارد. موجه به راه می‌افتد. موافق و مخالف به جان هم می‌افتند و گاهی هم در میانه دعوا جایشان را با هم عوض می‌کنند. در این مورد، داریوش مهرجویی نقش اول داستان است و بعدش رضا درمیشیان تهیه‌کننده فیلم لامینور قرار می‌گیرد. محمد رضا شریفی نیا هم بازیگر مهمان است که با خودش کلی حاشیه به انبوه حواشی اضافه کرده است. در این چند روز شاهد نمایش فیلم جنجالی‌ای بوده‌ایم که نه تنها بد کارگردانی شده که از میانه‌های داستان، کارگردانش هم تغییر کرده. شاید بهتر باشد به‌جای ادامه دادن، نقطه پایان بگذاریم و بگذریم.